

Když děti znakuji: jedno ukáže balo

Znakovou řeč má mnoho z nás spojenou se sluchově postiženými lidmi. Jaké je pak překvapení, když znakuji batolata.

Kateřina Wegnerová
Karlovy Vary

Není to vtip ani výjev z televizní komedie. Znaková řeč umožňuje batolatům domluvit se s rodiči ještě dřív, než začnou mluvit.

Je založená na jednoduchých znacích, přizpůsobených dětem tak, aby je mohly dobře ukazovat. Základní soubor obsahuje sto znaků, které se inspirovaly v americké znakové řeči a byly upraveny pro potřeby miminek a batolat.

V Karlových Varech znakovou řeč pro batolata vyučuje Kateřina Vlčko.

Znakování sluchově postižených rozumím, jaký smysl má ale znakování slyšících nemluvnat?

Program vytvořily dvě vývojové psychologičky před více než dvaceti lety. Jedna z nich si všimla, že dcera vyjadřuje slova, která neumí vyslovit, znakem. Pokud viděla například kytičku, naznačila, jak si přivoní. V odborné literatuře se tenkrát o znakování nic nepsalo, tak se pustily do dalšího studia. Dlouholetý výzkum ukázal, že znakuji děti mnohem častěji a lépe komunikují a znakování má kladný vliv i na další aspekty jejich rozvoje.

Pomáhá to přesvědčit rodiče, aby se znaky naučili?

Znaky jsou velmi jednoduché, takže se dají používat i při běžné komunikaci. Řeknete jíst a přitom si jako dáváte jídlo do úst nebo řeknete spát a pokládáte si hlavu na ruce. Není to nic, co by rodiče museli složitě studovat. Všechno je velice přirozené. Znaky se navíc učí formou hry. Během písniček, které zpíváme na hodinách. Lépe se tak vstřípi do paměti.

To je vidět. Znaky používáte i během našeho rozhovoru. Jak jste se ke znakování dostala vy?

Třeba znak jíst používám té-

měř pokaždé. Když jsme byla těhotná, hledala jsem si informace na internetu. Na stránkách, kde se srocuji maminky, co se už těší na své dítě. Jedna z nich na mě dala video se svou neteří, která znakovala asi dvacet různých věcí: kartáček na zuby, přidat, sušenku... to mě nadchlo. Hledala jsem dál a našla stránky Baby Signs. Tak jsem si udělala certifikát, abych to mohla učit svého syna. Na vlastní kůži jsem zjistila, že to funguje. Tak jsem to začala učit.

Pořád doma znakuje?

Malému budou v prosinci dva roky a prakticky neznakuje, už mluví. Od znaků k řeči přešel úplně plynule. Když uměl pár slov, tak si pomáhal znaky. Nebo když jsem něco nepochopila, tak to zaznakoval. Teď už znakuje spíš proto, aby mi něco zdůraznil: Mamí, ty snad neslyšíš?

Znakuji mezi sebou také děti navzájem?

To je na tom skvělé. Mezi sebou si rozumí i děti z různých koutů světa. Viděla jsem, jak dítě na pískovišti zaznakovalo balon, druhé mu ho přineslo a to první pak zaznakovalo: děkuju. To bylo dojemné.

Znakové řeči pro sluchově postižené jsou jazykově lokalizované do národních řečí. U dětí to tedy neplatí?

Znakových řečí je více a u Baby Signs to platí také.

Znakuji lidé ve vašem okolí?

Všichni. Babičky, kamarádky, jejich děti. Teď už tolik ne, ale znakovali jsme i na sebe.

Jak znakování ovlivní vývoj dítěte?

Je daleko spokojenější. Méně frustrované, lidé v jeho okolí mu rozumí. Otevírá svůj svět, samo si určuje téma rozhovoru. Ukazujete mu něco v knížce a on zaznakuje: tohle mě nezajímá. Tady vedle je myš, řekni mi něco o ní. Umí si říct, že ho něco bolí nebo že je unavený a že chce spát, že chce přidat jídlo... příkladů se najde spousta.

Místo dítěte máte najednou parťáka k rozhovoru.

DĚTI MLUVÍ RUKAMA. Kateřina Vlčko učí děti, kterým není ani rok, znakovou řeč. Dokážou tak vyjádřit, co mají na srdci. Ukážou třeba, co je bolí. Foto 7/ Daniel Svoboda

n, druhé ho přinese, první poděkuje

Změní to váš přístup k sobě navzájem?

Určitě. Zvláště u prvního dítěte máte tendenci stále ho vnímat jako mimino, a pak na jednou zjistíte, že vnímá věci kolem sebe stejně jako my. Ve vlaku v Alpách seděl vedle nás pán v bundě s logem mamuta. Syn na nás znakovalec, říkali jsme mu: no vidíš, slon. Když jsme jeli po týdnu nazpátek, zahledli jsme na konci vlaku toho pána znovu a syn okamžitě zaznakoval dlouhý nos. To mu byl jeden rok.

Rok? Kdy má vůbec smysl začít děti znakování učit?

Někdo říká, že už od šestého měsíce. Podle mě je to nejvhodnější kolem devátého měsíce. Předtím jsou výsledky tak málo patrné, že to mnohé rodiče odradí. Je to jako s dietou. Když jí držíte a nehubnete, tak ji nedodržíte.

Kdy umí děti první znaky?

Většinou děti začínají se znaky kolem prvních narozenin. Neznamená to ale, že začít se nemůže dřív nebo později. V devátém měsíci jsou už některé děti schopné znakovat po dvou hodinách výuky tři znaky ze šesti, které se učily. Nedařilo k nám přišla maminka s dvacetiměsíční holčičkou. Nešťastná, že stále nemluví. Po hodině byla schopná odejít a umět všechny znaky jako básničku.

Setkáváte se někdy s názorem, že znakování vývoj řeči u dítěte naopak zablkuje?

To je mylná představa některých babiček a dědečků. Jakoby dítě zvyklé na lezení

po kolenou odmítalo chodit. Je to úplně naopak. Podle současných výzkumů jsou takové děti v jazykovém vývoji daleko napřed.

Promítá se to i do jiných osobnostních dispozic?

Myslíte inteligenci? Samozřejmě, je vyšší než u srovnatelných dětí, které neprošly naším programem. Vývojové psychologičky, které stály u zrodu řeči, zjistily, že znakovající děti, které sledovaly až do jejich osmi let, mají v testech inteligence průměrně o dvanáct bodů víc.

Jak vaše hodina vypadá?

Trvá pětáctičet minut, kurzy probíhají dvanáct týdnů a jsou stavěné na různá témata. Podle toho, co děti ve svém životě prožívají. Při jídle, před

spaním, zvířátka, narozeniny, bezpečnost. Zpívají se písničky a při nich se znakuje. Ke každé hodině patří pomůcky, které se vztahují k tématu. Znaky ukazuje medvídek Beebo, který má žluté rukavičky. Žlutá je totiž první barva, na kterou děti reagují. Taky ho děti mají rády. Už po první hodině s mnou chodí, ať ho sundám z ruky.

Je zájem o vaše hodiny?

Až se bojím, že na ještě víc maminek nebude mít dost času. Všechny kurzy mám plně obsazené. Jsou stavěné maximálně pro šest, teď zrovna budu za jednou takovou skupinkou jezdit do Klášterce.

Cestujete za maminkami?

Pokud si sestaví skupinku, proč ne.

Jak si vás zájemci najdou?

Stačí zadat Baby Signs do vyhledávače na internetu.

Inzerce

OTEVŘENO V NOVÉM 5. 12. 2011, KARLOVY VARY – UL. T. G. MASARYKA!

BILLA

BILLA VÁŠ ČERSTVÝ SUPERMARKET

OTEVŘENO
PO – SO 7 – 20 HOD.
NE 8 – 20 HOD.

Banán
1 kg Martinique
-48%
14⁹⁰

VOCÍLKA
Kuře duo chlazené
cena za 1 kg
-25%
44⁹⁰

Moravské uzené
cena za 100 g
-40%
11⁹⁰

Pochoutkový salát
cena za 100 g
-40%
5⁹⁰

Chef Menu Ovoce Mix
cena za 100 g 4 druhy
-33%
9⁹⁰

Multicereální bageta
55 g, 1ks
-43%
3⁹⁰

Nabídka platí od 5. 12. do 13. 12. 2011 pro filii: Karlovy Vary – ul. T. G. Masaryka.

Chyby tisku vyhrazeny. Prodáváme množství obvyklá pro osobní spotřebu. Ceny jsou uvedeny po odečtení všech slev a jsou konečné. Do vyprodání zásob.

0110045148